

Rewarding Learning

General Certificate of Secondary Education
2011–2012

Eolaíocht: Teastas Singil (Modúlach)

Ábhair agus a mBainistíocht

Modúl 4

Bonnsraith

[GSC41]

DÉ MÁIRT 28 FEABHRA 2012

9.30 am–10.15 am

Uimhir Lárionaid

71	
----	--

Uimhir Iarrthóra

--

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.

Freagair **gach ceann** de na **seacht** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 45 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Cuirtear Bileog Sonraí, ina bhfuil Tábla Peiriadach na ndúl, ar fáil duit le húsáid.

Don Scrúdaitheoir amháin

Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

Marc Iomlán

--

LEATHANACH BÁN

1 Anseo thíos tá ceithre ábhar choitianta.

adhmad : plaisteach : peitreal : olann

(a) Cuir gach ábhar sa cholún cheart sa tábla.

De dhéantús an duine	Nádúrtha

[2]

(b) Is as gloine a rinneadh na pánaí fuinneoige seo thíos.

í Á: i[&||Á|&È

Á

(i) Cad chuige ar ábhar fóirsteanach í gloine sa chás seo? Luaigh fáth **amháin**.

_____ [1]

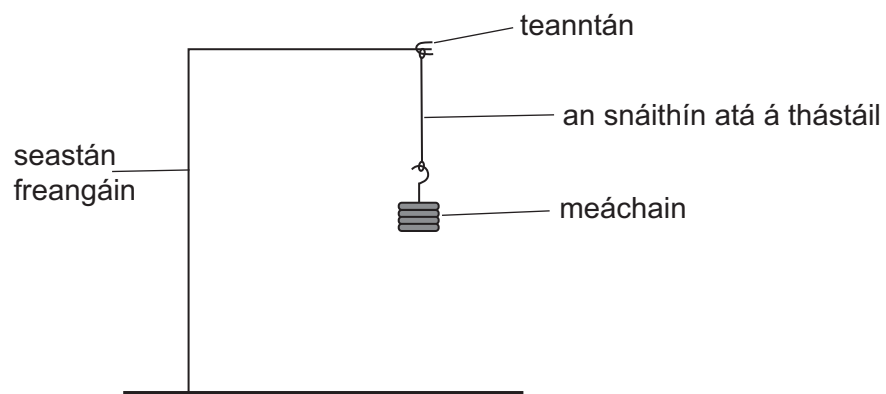
(ii) Ba ghnách frámaí fuinneoige a dhéanamh as adhmaid ach is é plaisteach atá in úsáid de ghnáth le tamall anuas. Luaigh **dhá** fháth a bhfuil plaisteach níos fearr ná adhmaid le frámaí fuinneoige a dhéanamh.

1. _____

2. _____

_____ [2]

- 2 Bhí an fearas seo thíos in úsáid ag Rónán le fiosrúchán a dhéanamh ar neart cúig snáithín dhifriúla.

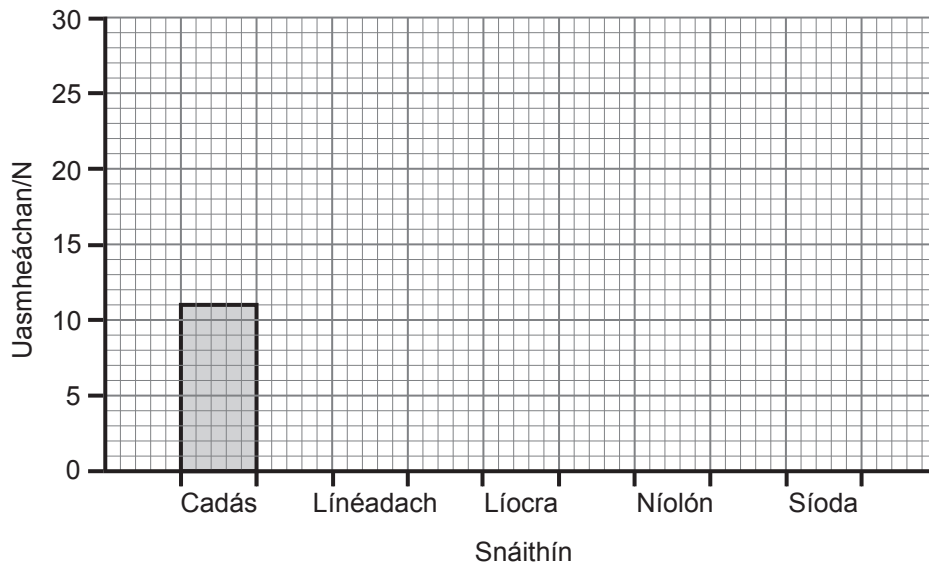
- (a) Luaigh rud **amháin** a bhí ar Rónán a choinneáil mar an gcéanna lena chinntiú gur triail chothrom a bheadh ann.

_____ [1]

- (b) Thomhais Rónán an t-uasmheáchan a thioctadh le gach snáithín a choinneáil sular bhris sé agus thaifead sé na torthaí anseo thíos.

Snáithín	Uasmheáchan/N
Cadás	11
Línéadach	10
Líocra	25
Níolón	19
Síoda	9

- (i) Comhlánaigh an bharrachairt seo thíos ar thorthaí fhiosrúchán Rónáin.

[2]

- (ii) Ainmnigh an snáithín is laige.

_____ [1]

- 3 (a) Anseo thíos tá na torthaí ar thástálacha lasrach. Comhlánaigh an tábla.

Roghnaigh ó:

Liathchorcra : Gorm/Glas : Dearg

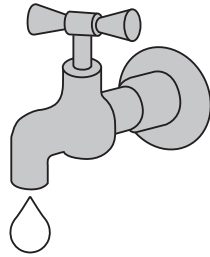
Miotal	Dath lasrach
Copar	
Sóidiam	Flannbhuí/Buí
Potaisiam	
Luaidhe	Gorm/Bán

[2]

- (b) Is féidir go mbeidh an turgnamh seo contúirteach. Sainithin baol **amháin** a d'fhéadfadh a bheith ann agus cuir síos ar an dóigh ar féidir é seo a sheachaint.

_____ [2]

4 Is féidir cur síos ar uisce mar chrua nó mar bhog.

(a) Comhlánaigh na habairtí seo thíos.

Roghnaigh ó:

aolchoinnle : **aolchuisní** : **tuaslagann** : **sóidiam** :
bog : **cailciam** : **sobal** : **buan**

Is é is uisce cruu ann ná uisce nach ndéanann _____
go furasta le gallúnach. Tá dhá chineál d'uisce cruu ann, sealadach
agus _____.

Tá maignéisiam nó _____ sna comhdhúile is cúis le
huisce cruu.

Is féidir go mbeidh uaimheanna i limistéir uisce cruu mar a mbíonn
_____ ar crochadh anuas ón díon. [4]

(b) (i) Luaigh **dhá** bhuntáiste a bhaineann le huisce cruu.

1. _____

2. _____ [2]

(ii) Luaigh míbhuntáiste **amháin** a bhaineann le huisce cruu.

_____ [1]

(c) Is féidir uisce cruu sealadach a fhiuchadh le go mbeidh sé bog. Luaigh
dhá mhodh a bhíonn in úsáid le huisce cruu **buan** a dhéanamh bog.

1. _____

2. _____ [2]

- 5 Is breoslaí iontaise iad gual, ola agus gás nádúrtha a bhíonn in úsáid le tithe a théamh.

© Tek Image / Science Photo Library

- (a) Is é CH_4 an fhoirmle cheimiceach atá ar ghás nádúrtha. Ainmnigh an dá **dhúil** atá ann.

(Is féidir go mbeidh an Bhileog Sonraí ina cuidiú agat.)

_____ agus _____ [2]

- (b) Cad chuige a gcuirtear síos ar bhreoslaí iontaise mar acmhainní **finideacha** fuinnimh?

_____ [1]

- (c) Luaigh **dhá** fhoinse mhalartacha fuinnimh a d'fhéadfaí a úsáid **in áit** breoslaí iontaise.

1. _____

2. _____ [2]

- (d) **Ciorclaigh** an focal ceart nó na focail chearta leis na habairtí seo thíos faoi ghás nádúrtha a chomhlánú.

(i) Is **polaiméir / hidreacarbón / plaisteach** é gás nádúrtha.

(ii) Nuair a bhíonn gás nádúrtha ag dó táirgeann sé dé-ocsaíd charbóin agus

hidrigin / uisce / ocsaigin

(iii) Éifeacht dhochrach amháin a bhaineann le gás nádúrtha ag dó is ea

báisteach aigéadach / téamh domhanda / truailliú uisce

[3]

6 Is féidir plaisteach nó gloine a úsáid le buidéal a dhéanamh.

© 2012 Bill Lindsey

(a) Luaigh buntáiste **amháin** atá ag plaisteach ar ghloine le buidéal a dhéanamh.

_____ [1]

(b) Is féidir gloine a athchúrsáil. Luaigh **dhá** dhóigh a bhfuil comhairlí áitiúla ag spreagadh daoine le gloine a athchúrsáil.

1. _____

2. _____

_____ [2]

(c) Luaigh **dhá** fháth a bhfuil sé tábhachtach go ndéanfar ábhair a athchúrsáil.

1. _____

2. _____ [2]

(d) Baineann comhlachtaí áirithe úsáid as plaistigh in-bhithmhille le buidéal a dhéanamh.

(i) Míneigh ina iomláine cad é a chiallaíonn an téarma **in-bhithmhille**.

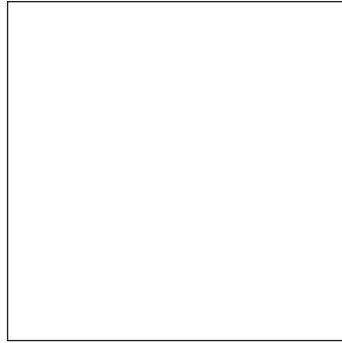
_____ [2]

(ii) Luaigh sampla **amháin** eile d'ábhar in-bhithmhille.

_____ [1]

7 Is féidir méarloirg a úsáid le coireanna a réiteach. Tá ceithre chineál de phatrúin mhéarloirg ann; áirse, lúb, dual agus méarloirg cumaisc.

(a) Tarraing an patrún don mhéarloirg **duail** sa bhosca seo thíos.

[1]

(b) Cuir síos ar an dóigh a bhfaighfeá méarloirg ó dhromchla bán amhail tíl.

Ba chóir go mbeadh na pointí seo a leanas sa chur síos:

- an dóigh a gcuirtear an méarloirg ar an tíl
- an púdar a bhíonn in úsáid
- an dóigh a mbaintear farasbarr púdair ar shiúl
- an dóigh a mbaintear an méarloirg ón tíl

[4]

(c) Seachas méarloirg, luaigh **dhá** chineál eile d'fhianaise fhóiréinseach a bhailíonn eolaithe ag láthair na coire.

1. _____

2. _____ [2]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.